

БВП на Китай
за първи път
надхвърли
140 трилиона юана
►► стр. 10

今日中国

КИТАЙ

гнес
www.kitajdnes.com

Година XVI, брой 6, 13 – 19 февруари 2026

0,51 €/1 лв.

►► Китайският лидер отправи поздрав по случай Пролетния празник към военните ветерани

Ветераните обещаха да се сплотят около ЦК на ККП, в чието ядро е другарят Си Дзинпин, и да действат в съответствие с „Мисълта на Си Дзинпин за укрепване на военните сили“.

2

►► Китайският национален театър за пекинска опера представи различни артистични школи и стилове

Стотици зрители аплодираха премиерния гастрол на Китайския национален театър за пекинска опера, организиран по повод китайската Нова година.

7

От редактора

Лидерство, тясно свързано с народа

С приближаването на традиционния китайски празник Пролетен фестивал, председателят Си Дзинпин посети работници и жители в Пекин, за да им пожелае щастлива Нова година. Той отправи празнични пожелания към всички етнически групи в страната, както и към сънародниците в Хонконг, Макао, Тайван и китайските общности в чужбина.

„Нека всички китайци в страната и чужбина да се радват на добро здраве и семейно щастие през годината на Коня!“, заяви Си Дзинпин.

На 9 февруари китайският председател Си Дзинпин посети Националния парк за иновации в информационните технологии в пекинския район Иджуан. На 10 февруари той направи инспекционна обиколка в Пекин, бяха посетени столова за родители в квартал Синджиекоу, апартаменти за възрастни хора и квартал Лунфусъ. Малко по-рано китайският лидер се срещна с военни ветерани. Всички тези срещи показват, че начело на Китай стои не просто политик от глобална величина в съвременния многополюсен свят, но и човек, здраво стъпил на китайска земя, познаващ реално всекидневните проблеми на хората и участващ пряко в тяхното конкретно решаване. Срещите с ветерани и възрастни хора, с учени и културни дейци, с млади семейства, срещите по региони, дискусиите с експерти по различни теми, които Си Дзинпин осъществява, са начинът той и висшето китайско ръководство да държат ръката си на пулса на обществените нагласи и настроения в държавата с близо милиард и половина население. Това е работещ и демократичен подход за решаване на проблемите. Затова и китайското общество е единно в постигането на високите цели, а стотици милиони китайци ежегодно виждат значимо подобрение на живота си и перспективи за бъдещето.

Д-р Теофан GERMANOV

Мавзолеят на първия император на Китай

►► стр. 8 – 9

Тайните на
китайския език

13

Гробниците
на Западна Ся

14

9 772603 481029 00006

Китайският лидер отправи поздравии по случай Пролетния празник към военните ветерани

Ветераните обещаха да се сплотят по-тясно около Централния комитет на ККП, в чието ядро е другарят Си Дзинпин, и да действат в съответствие с „Мисълта на Си Дзинпин за укрепване на военните сили“

На 6 февруари Централната военна комисия проведе новогодишен спектакъл в чест на военните ветерани в Пекин. Генералният секретар на ЦК на ККП, председател на КНР и на Централната военна комисия Си Дзинпин присъства на представлението и отправи новогодишни пожелания към присъстващите ветерани от армията, както и към всички пенсионирани кадрови военни в Народноосвободителната армия.

С наближаването на Пролетния празник столицата Пекин все по-силно

усеща празничното настроение и навсякъде цари хармонична атмосфера. Китайският театър беше

изпълнен с радостен и тържествен дух.

Си Дзинпин сърдечно разговаря с всички, разме-

ни поздравии и с внимание се поинтересува от тяхното здраве и битови условия. Ветераните заявиха, че ще продължат славните традиции и ще допринесат за отбелязването на стогодишнината от създаването на армията и за висококачественото напредване на модернизацията на националната отбрана и армията.

Посрещнат с топли аплодисменти, Си разговаря с ветераните, като се поинтересува за тяхното здраве и условия на живот. Заедно те разгледаха изключителния път на партията, страната и военните през изминалата година. Ветераните обещаха да се сплотят по-тясно около ЦК на ККП, с ядро другаря Си Дзинпин, и да действат в съответствие с „Мисълта на Си Дзинпин за укрепване на военните сили“. Те обещаха да придобият дълбоко разбиране за решаващото значение

на установяването на основната позиция на другаря Си Дзинпин в Централния комитет и в партията като цяло, както и на установяването на водещата роля на „Мисълта на Си Дзинпин за социализъм с китайска специфика за нова ера“. Те също така обещаха да отстояват основната позиция на другаря Си Дзинпин в Централния комитет и в партията като цяло, както и да подкрепят авторитета на неговото централизирано ръководство. Нещо повече, ветераните обещаха да въведат системата за крайна отговорност, която се носи от председателя на ЦК. Ветераните обещаха да допринесат за постигането на целите за стогодишнината на Народноосвободителната армия до 2027 г. и за напредък в модернизацията на националната отбрана и въоръжените сили на високо ниво.

Си Дзинпин и Владимир Путин изразиха увереност в бъдещето на двустранните отношения

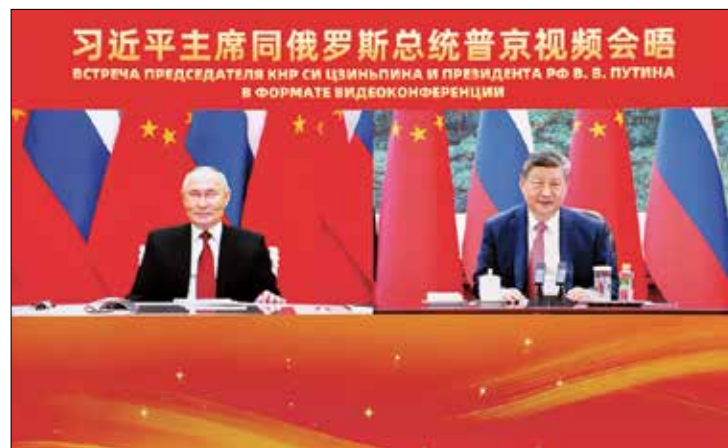
Китайският председател Си Дзинпин проведе видеосрещна с руския президент Владимир Путин. По време на нея Си Дзинпин припомни, че през изминалата година двамата с Путин са се срещнали два пъти, давайки нов тласък на стратегическото партньорство между Китай и Русия, а страните са отбелязали съвместно 80-годишнината от победата във Втората световна война, демонстрирайки решимост

да защитават историческата истина и международната справедливост. Той посочи като позитивни акценти стабилния ръст на двустранната търговия, успешното приключване на Годината за културен обмен между Китай и Русия и засилването на контактите между хората, както и засиленото сътрудничество в рамките на многостранни формати, като ШОС.

Настоящата година бележи началото на нов етап от икономическото развитие на Китай и страната

ще разширява отварянето си към света, споделяйки нови възможности за растеж, включително с Русия, каза още Си Дзинпин. Той заяви също, че в условията на нарастваща международна нестабилност Китай и Русия, като постоянни членове на Съвета за сигурност, носят отговорност да защитават международната справедливост, системата на ООН и глобалната стратегическа стабилност.

Путин от своя страна отбеляза задълбочаването на сътрудничеството

в областта на търговията, енергетиката, технологиите и земеделието, както и разширяването на културния обмен и улесняването на пътуванията чрез взаимното премахване на визите.

Руският президент изрази увереност в бъдещето на двустранните отношения и заяви готовност за

по-нататъшна координация в рамките на ООН, Шанхайската организация за сътрудничество и БРИКС.

Двамата лидери обмениха мнения и по актуални международни и регионални въпроси.

В срещата участва и китайският външен министър Уан И.

Ръководителите на Китай и Лаос обявиха старта на Годината на приятелството

Генералният секретар на ЦК на ККП Си Дзинпин отговори на писмо от лаоския си колега Тхонггун Сисулит. Двамата обявиха съвместно старта на редица мероприятия за Годината на приятелството между двете страни.

Си Дзинпин заяви, че Китай винаги е обръщал голямо внимание на развитието на отношенията с Лаос и желае да насърчава изграждането на общност на споделяна съдба между двете страни. Това ще донесе повече мир, стабилност и просперитет на региона.

Лаоският лидер заяви по рано в своето писмо с новогодишни приветствия, че традиционното приятелство между Лаос и Китай непрекъснато се засилва и политическото доверие между двете страни се задълбочава. Той изяви желание да работи за насърчаване на развитието на двустранните отношения и прагматичното сътрудничество в различни области.

Си посети Националния парк за иновации в информационните технологии

На 9 февруари китайският председател Си Дзинпин посети Националния парк за иновации в информационните технологии в пекинския район Иджуан.

Там той се запозна с развитието на иновациите в прилагането на информационните технологии и с напредъка на столицата в изграждането ѝ като международен център за научно-технологични иновации.

Си Дзинпин разгледа изложба с представителни научно-технологични постижения и разговаря с учени и ръководители на компании от парка.

习近平总书记关切事 | 新春万里暖山河

“新春佳节，我更牵挂基层的干部群众。”党的十八大以来，每逢新春佳节，习近平总书记总要抽出时间，不辞辛劳深入基层，看望慰问基层干部群众。

从边陲山寨到高原村落，从千年古城到深山“天眼”，从能源保供一线场站到万家灯火一日三餐，习近平总书记的牵挂始终真切而具体，嘱托声声在耳，承诺字字铿锵。

春山可望，山河日新。在这幅生机勃勃的时代画卷里，人们以汗水浇灌希望，用奋斗诠释担当，共同投身中国式现代化建设伟大实践，写就山河壮丽、国泰民安的崭新篇章。

牵挂为笔，绘就振兴画卷

高黎贡山的风，拂过苍翠的林海，在云南省腾冲市清水镇三家村中寨司莫拉佤族村驻足。

村口，大红灯笼高高挂起，石碑上“让幸福的佤族村更加幸福”的朱红大字，在暖阳下镀上一层金光。那是习近平总书记在佤寨考察时留下的深深牵挂。

司莫拉，佤语意为“幸福的地方”。这座有着500多年历史的传统村落，聚居着佤、汉、白、傣等多个民族的群众，曾因闭塞落后，一度是“看寨不是寨，茅草垒成堆”的景象。

2017年，三家村脱贫出列。2020年1月19日，习近平总书记走进三家村中寨司莫拉佤族村，为脱贫后的佤族村指明方向：“乡亲们脱贫只是迈向幸福生活的第一步，是新生活、新奋斗的起点。”

习近平总书记留下的这句话，如火塘里跃动的火苗，点燃了整个佤寨振兴向上的热情。

如今，特色民居错落有致，村道整洁平坦，一张张笑脸灿烂绽放……昔日的“空心村”，已蝶变为人人共建设、户户能增收的幸福家园。

“村里推行‘合作社+企业+农户’的联农带农机制，传统农业与农家乐、农耕体验等业态相互支撑、协同发展。”清水镇副镇长赵家清介绍，2025年，全村共接待游客63.1万人次，实现旅游总收入1500余万元。

在村民李发顺家的小院里，金黄的玉米、火红的灯笼和寓意吉祥的春联交织出浓浓的年味。大米粑粑蒸腾的热气裹着米香在院里弥漫开来，恰似全村蒸蒸日上、蒸蒸日上的好日子。

李发顺仍清晰记得，2020年春节前夕，习近平总书记来到佤族村，在院子里同他们一起制作佤族新年传统食物大米粑粑的场景。右手拿起一团大米粑粑，在模子上用力摁下，左手再加把劲，总书记笑着说：“摁了个福字，再来一个喜字，有福有喜。”

如今，小院被打造成村里的“体验坊”。过年时解馋的年货，变成了乡亲们增收的“特产好物”。生意好的时候，

李发顺家一天就能卖两三百个大米粑粑。

“往后的日子，只会比现在更好。咱们得继续奋斗，奔向更幸福的佤族村！”李发顺的话道出了全村人的心声。

山河万里，牵挂如一。在“中国年馍之乡”山西省霍州市，热腾腾的年味从蒸年馍开始。翻过霍山，冯南垣村坐落在雪后初霁的田野间。银装素裹的村落里，窗花正红，灯笼高挂。

2021年10月，山西出现有气象记录以来最强秋汛，冯南垣村房屋、田地受灾严重。2022年春节前夕，习近平总书记冒雪来到冯南垣村看望慰问受

这是2026年1月16日拍摄的“中国天眼”

灾群众，实地察看了灾后恢复重建情况。

习近平总书记指出，要“带领人民群众用勤劳双手重建美好家园，用不懈奋斗创造幸福生活”。村两委带头冲锋，乡亲们携手实干，将这份嘱托化为振兴家园的澎湃动力。

深深牵挂，情暖山河。从滇西佤寨到晋南小村，这份牵挂，是鞭策，更是前行的力量，鼓舞着天南地北的村庄，在奋斗中迎接属于自己的春天。

嘱托为犁，耕耘时代沃土

冬日，山西平遥，雪又一次飘落，给古城的青砖黛瓦覆上一层素白。迎薰门广场前，“平遥中国年”的灯光字幕被点亮，火红的灯笼在风中摇曳，年味在古城里悄然升腾。

清晨6点，平遥古城的城墙上已是一番忙碌景象。全程6公里多的环线上，工作人员手持扫帚、铲子，正细心地清扫青砖上的积雪。

52岁的郭文平是其中一员。在平遥古城墙保护服务中心工作的5年里，她和同事每天要在所负责的1.7公里段城墙上巡查6趟，风雪无阻，“对我而言，古城不只是景区古迹，更像是家，城墙就像是家门”。

“平遥古城墙是大型露天文物，材质为砖石和夯土，极易受风蚀、雨雪渗透等因素影响。”平遥古城墙保护服务中心主任张志进介绍，工作人员每天都需要对古城墙全线进行险情巡查，开展灌缝、碎裂砖块更换等维护工作。

2022年1月27日，习近平总书记在平遥古城考察调研时指出，要敬畏历史、敬畏文化、

2026年1月27日，云南省腾冲市清水镇司莫拉佤族村民李发顺夫妇正在为游客打包大米粑粑。

心、中型望远镜环绕的混合口径射电干涉阵列。”

2021年2月5日，习近平总书记在贵州考察时，通过视频察看“中国天眼”现场，并同总控室的科技工作者代表连线，勉励广大科技工作者以南仁东等杰出科学家为榜样，大力弘扬科学家精神，勇攀世界科技高峰，在一些领域实现并跑领跑，为加快建设科技强国、实现科技自立自强作出新的更大贡献。

5年来，“中国天眼”团队继续砥砺奋进、开拓创新，“中国天眼”成果频出，不断

2026年1月10日，中石油塔里木油田公司轮南油气储运中心西气东输第一站员工正在巡检。

敬畏生态，全面保护好历史文化遗产，统筹好旅游发展、特色经营、古城保护，筑牢文物安全底线，守护好前人留给中国人的宝贵财富。

守护历史文化遗产，是为民族记住来路；挺进科技前沿领域，是为国家打开未来。从文明守护到科技开拓，嘱托跨越时空、掷地有声。

春节临近，中国科学院国家天文台副台长、FAST运行和发展中心主任姜鹏与大家一起坚守在“中国天眼”，保障望远镜稳定运行。不远处的山头上，10多名工作人员正在40米口径的射电望远镜天线座架上组装天线主反射器。

“‘中国天眼’正在升级，将在周边建设数十台中等口径天线，组成以‘天眼’为核心的巨型综合孔径阵列（简称为‘核心阵’）。”姜鹏说，“目前，‘核心阵’已有4台望远镜基本建设完毕，完工后将构成世界首个以巨型望远镜为中

拓展人类观测宇宙的视野极限。2026年1月，喜讯再次传来，“中国天眼”取得重要突破，为“快速射电暴起源于双星系统”的假说提供了关键观测证据。

“‘中国天眼’维保工作复杂艰巨，中国人依靠敢为人先的魄力、追求极致的毅力和持之以恒的定力，推动中国射电天文力量进入国际第一梯队。”姜鹏说，“中国人将牢记嘱托、不负使命，不断提升‘中国天眼’的性能，始终保持核心竞争力。”

殷殷嘱托，重任在肩。从平遥古城的一砖一瓦，到探问宇宙的“中国天眼”，奋斗在各行各业一线的人们，正以坚实的守护传承历史，以不懈的开拓奔向未来。

承诺为基，筑就幸福丰碑

上午9点半，塔克拉玛干沙漠北缘天色微亮，寒风刺骨。中石油塔里木油田公司

轮南油气储运中心西气东输第一站内管线纵横，这里是横跨祖国东西能源大动脉的起点。

“一条长龙八千里，日日夜夜不停息，西气东输到上海，石油工人创奇迹……”站歌准时响起，新一天的保供巡检随之启程。

从站控室到装置区，寒风将百米距离拉得漫长。站长梁士佳和同事身着红色工作服，在密布黄色管线间穿行。“从这里送出的每一方气，都牵动着下游百姓的冷暖。”梁士佳说，全站管线长度超过5000米，每一处仪表与接口，都要经过眼力与仪器的双重检验。

2023年春节前夕，习近平总书记同塔里木油田公司轮南油气储运中心西气东输第一站克拉集气区连线，指出“守住民生用能底线，确保群众温暖过冬”。

承诺如山，深深凿进石油人的心里。

“从入冬开始进气量越来越大，保供底气也越来越足。”梁士佳的底气，既来自场站的升级，更源于塔里木油田在超深油气方面的持续突破——连续6年油气当量稳产3000万吨以上。

截至目前，塔里木油田通过西气东输管网累计向下游供气超3900亿立方米，建成超5400公里的环塔里木盆地天然气管网，为西气东输沿线及下游近5亿居民和新疆南部约800万各族群众源源不断地送去清洁能源。

衣食冷暖在心头，习近平总书记时时心系民生。

2023年春节前夕，习近平总书记通过视频亲切看望慰问北京新发地农产品批发市场留守的商户和采购年货的群众，指出：“民以食为天。‘菜篮子’、‘米袋子’、‘果盘子’，事关千家万户，是最基本的民生。”

总书记的嘱咐，指引着祖国大江南北的稳健行动。

作为粤港澳大湾区重要“菜篮子”的云南省曲靖市，各个蔬菜种植基地里一片繁忙，冷链物流连夜发车，保障春节蔬菜市场供应；在湖南省长沙市雨花区红星全球农批中心，满载袋装米的卡车鱼贯驶出，来自湖南、江西等地的大米在这里集散，充实着湖南以及周边省份的“米袋子”……

能源稳供，是“温暖过冬”的保障；粮食丰足，是“端牢饭碗”的底气；菜果鲜甜，是美好生活的滋味。这一幕幕，汇聚成千家万户幸福生活的真实图景。

习近平总书记的话语，声声在耳，字字入心。千千万万的基层干部和群众把这份牵挂、嘱托与承诺化作平凡岗位上的坚守，用踏实奋斗共创安居乐业的美好生活，朝着中华民族伟大复兴的目标迈出最坚实的步伐。

Китай изпревари САЩ и отново е най-големият търговски партньор на Германия

Инвестициите на немски компании в КНР са достигнали четиригодишен връх през 2025 г.

Търговският обмен между Китай и Германия е нараснал с около 2,7% на годишна база и е достигнал 253 млрд. евро през 2025 г. С това Китай отново заема първо място сред търговските партньори на Германия, изпреварвайки САЩ. Данните са на германската Федерална статистическа служба, цитирани от агенцията „Синхуа“.

Германският внос от Китай е достигнал 171,2 млрд. евро, а износът – 81,8 млрд. евро. За сравнение, търговският оборот между Германия и САЩ е намалял с около 4,4 процента до 241,6 милиарда евро.

Германският износ за САЩ е спаднал с 9,3%, до-

като вносът от САЩ е нараснал с 2,9%.

Според китайски анализатори възстановяването на Китай като водещ партньор на Германия се дължи не само на американските протекционистки политики, но и на дълбоката структурна икономическа взаимозависимост между Пекин и Берлин. Инвестициите на германски компании в Китай са достигнали

четиригодишен връх през 2025 г., на фона на стремежа на фирмите да разширяват производството и научноизследователската си дейност в страната.

По данни на германската статистика Китай е бил най-големият търговски партньор на Германия осем поредни години до 2023 г., преди САЩ временно да заемат първото място през 2024 година.

Илон Мъск: Китай ще доминира напълно в изкуствения интелект и роботиката

Главният изпълнителен директор на „Тесла“ Илон Мъск заяви, че изчислителната мощ за изкуствен интелект и енергоснабдяването ще бъдат най-големите ограничения за технологичното развитие, като предупреди, че Китай може „напълно да доминира“ в сфери като изкуствения интелект, електромобилите и хуманоидна роботика, ако в САЩ не настъпят революционни иновации.

Той направи това изказване в тричасово подкаст интервю, посветено на изкуствения интелект, индустриалното производство и технологичната конкуренция между САЩ и Китай. По думите на Мъск производството на чипове за изкуствен интелект расте експоненциално, но генерирането на електричество и охлаждането не успяват да го догонят. Извън Китай производството на електроенергия остава почти без ръст, което затруднява изграждането на мащабни изчислителни центрове.

Мъск прогнозира, че около 2029 г. разполагането

на големи изчислителни мощности в космоса може да стане най-икономичното решение. Той подчерта структурните предимства на Китай в енергетиката и производството, посочвайки ниската цена на слънчевите панели и огромния капацитет за електропроизводство. Според него Китай е „производствена сила от следващо ниво“, особено в рафинирането на суровини и индустриалната инфраструктура.

Мъск акцентира и върху стратегическата роля на хуманоидните роботи за непрекъснато индустриално производство, като заяви,

че автоматизацията ще бъде ключова за конкурентоспособността.

По-рано, в съобщение до медиите „Тесла“ съобщи, че планира да инвестира над 20 млрд. долара през 2026 година в изчислителни мощности за изкуствен интелект, роботизирани фабрики, автономни превозни средства и енергийна инфраструктура. Компанията уточни, че бюджетът обхваща глобалните й операции, включително разширяване на дейностите в Китай, където вече функционира център за обучение и оптимизация на интелигентни системи за управление.

Мероприятия „Весел Пролетен фестивал“ се проведеха в различни страни по света

Снаближаването на годината на Коня в страни като САЩ, Перу, Куба и Шри Ланка се проведеха поредица от мероприятия под надслов „Весел Пролетен фестивал“, за да се отпразнува китайската Нова година.

Китайското Министерство на културата и туризма организира серия от национални събития за туризъм във Филаделфия, САЩ. Събитията включваха концерт за Пролетния фестивал, туристически активности, тематични изложби и изложбата „Филаделфийският оркестър и Китай“.

В Лима, столицата на Перу, се проведеха тържествата „Ден на приятелството между Перу и Китай“ и панаирът за Пролетния фестивал, организирани съвместно от Министерството на културата на Перу и китайското посолство в страната. Междувременно китайското посолство в Куба и Националният музей за декоративни изкуства на Куба

съвместно организираха изложбата „Празнуване на Нова година в музеите“, в която беше показан древен китайски порцелан.

На 8 февруари в кметството на Окланд, Нова Зеландия, се състоя специалното събитие „Прелюдия към Галата за Пролетния фестивал“, организирано от Китайската медийна група. Шън Хайсюн, директорът на КМГ, изнесе видеореч. На събитието присъстваха около 200 гости от секторите на образованието, културата, икономиката и медиите, както от Китай, така и от Нова Зеландия.

Шън Хайсюн заяви, че Пролетният фестивал е културен символ на китайската цивилизация, простиращ се в продължение на хилядолетия, и служи като духовна връзка, свързваща всички китайци по света. Днес близо 20 страни и региони по света признават Пролетния фестивал за официален празник, като около една пета от световното население го празнува по различни начини.

Снимка Синхуа

Традиционно китайско занаятчийско представление „желязно цвете“ (вид фойерверки) осветява Шанхай

Преди дни на брега на река Хуанпу в Шанхай се проведе първият „Фестивал на китайската Нова година в Пудун“, където нематериалното културно наследство „изработването на цветя от желязо“ освети нощта.

Нова площадка за руско-китайско сътрудничество

**В Далечния изток
заработиха съвместни
зони за изпреварващо
развитие**

От началото на 2026 г. в Русия влезе в сила федерален закон за създаване на Международни територии за изпреварващо развитие (МТОР) в руския Далечен изток. Този закон ще създаде уникална рамка за реализиране на мащабни съвместни проекти с партньори и ще привлече големи чуждестранни инвеститори.

Според анализатори МТОР, предлагайки преференциални условия за привличане на чуждестранни инвестиции, има за цел да открие нови перспективи за международно сътрудничество и икономическо развитие в Далечния изток. Въз основа на опита на Китай тази рамка ще се превърне в нова платформа за китайско-руско сътрудничество.

Площадка за привличане на чужди инвестиции

По същество МТОР е еволюция и разширение на концепцията за територии за напреднало развитие (ТНР), фокусирана не само върху вътрешни инвестиции, но и върху международни проекти, особено с големи стратегически партньори.

Според PrimaMedia по време на разработването на закона за МТОР е анализиран опитът на международните икономически зони, включително Китайско-беларуския индустриален парк “Големият камък” и индустриалния парк Суджоу в китайската провинция Дзянсу.

По-рано на Източния икономически форум (ИИФ) руският президент Владимир Путин обяви началото на дейностите по МТОР в Амурска област, Еврейския автономен регион и Хабаровския, Забайкалския и Приморския край от 1 януари 2026 г. Алексей Чекунов, министър на развитието на руския Далечен изток и Арктика, заяви, че режимът МТОР е предназначен за сериозни стратегически инвеститори, като минималният праг на капиталови инвестиции е определен на 500 милиона рубли (приблизително 6,4 милиона долара).

Проектът трябва да е фокусиран върху производството на продукти с висока добавена стойност или предоставянето на услуги, или изпълнението на работа от специален списък, одобрен от руското правителство.

През последните години Русия се стреми да засили сътрудничеството със страните от Глобалния юг. На този фон руското правителство обмисля създаването на многостепенна зона за приоритетно развитие (ЗПР) в Далечния изток, надграждайки преференциалното третиране, предоставено на зоните за приоритетно развитие (ЗПР) през 2015 г.

За разлика от “обикновените” зони за приоритетно развитие (ЗПР), ЗПР са фокусирани върху

международни партньорства и предлагат по-съществени преференциални условия, както и по-високо ниво на защита и преференции за инвеститорите.

Новият режим съчетава данъчни и регулаторни стимули: нулева ставка на данъка върху доходите за 10 години, намалени застрахователни премии, стабилизационна клауза за 15 години и възможност за използване на режим на свободна митническа зона. Всичко това създава предвидими условия за инвеститорите и намалява рисковете от дългосрочни инвестиции.

Според новинарския портал “Новости.VL.ru News”, успешното прилагане на ЗПР ще създаде модерна икономическа зона на международно ниво в Далечния изток, способна да се конкурира на световния пазар и да гарантира устойчивото развитие на региона.

Ориентация към Китай

Руската общественост смята, че Международните територии за изпреварващо развитие в Далечния изток, благодарение на географската си близост до Китай и уникалното преференциално третиране, ще привлекат предимно китайски инвестиции. Това ще даде нов тласък на китайско-руското търговско и икономическо сътрудничество.

“МТОР е предназначен да се превърне в платформа за привличане на чуждестранни инвестиции. Това се отнася преди всичко за Китай”, съобщава “Новости.VL.ru”.

Китай в момента е основният партньор на Русия в Далечния изток, заяви Виталий Алтабаев, заместник-министър на развитието на руския Далечен изток, по време на руско-китайския бизнес диалог на Източния икономически форум. Според него търговският оборот между руския Далечен изток и Китай се е удвоил през последните пет години.

Според Александър Головкин, изпълнителен директор на Съюза на резидентите с преференциален режим, МТОР ще представлява интерес предимно за китайски компании, които вече имат някаква връзка с руския пазар или

обмислят навлизане в него. „Вярвам, че някои китайски компании, които вече доставят своите продукти в Русия, ще се възползват от новия преференциален режим”, прогнозира експертът.

Говорейки за предимствата на руския Далечен изток за китайските инвеститори в сравнение с други части на страната, А. Чекунов очерта основните фактори.

„Основното предимство е уникалната географска близост, както и всеотдайното партньорство и стратегическото взаимодействие между нашите страни, насочени, наред с други неща, към реализиране на проекти в агропромишления комплекс, усъвършенстваната преработка на ресурси, транспорта и логистиката”, обясни той. Ръководителят на Министерството за развитие на руския Далечен изток посочи, че Далечният изток също има уникална система от преференциални режими, безпрецедентни данъчни и административни облекчения, подкрепя чрез Корпорацията за развитие на Далечния изток и Арктика и надеждни правни гаранции.

Нова площадка за китайско-руско сътрудничество

Под стратегическото ръководство на лидерите на Китай и Русия, двустранното всеобхватно стратегическо партньорство и координация продължи да се задълбочава и укрепва в новата ера. И двете страни активно разширяват търговско-икономическото сътрудничество, а големи съвместни проекти отбелязват стабилен напредък. Анализаторите смятат, че МТОР ще предостави нови възможности за повишаване на качеството и нивото на китайско-руското сътрудничество.

През ноември 2025 г., по време на 30-ата редовна среща на правителствените ръководители на Русия и Китай, двете страни се споразумяха да реализират проект за създаване на пилотна демонстрационна зона за руско-китайско селскостопанско сътрудничество в Далечния изток, възползвайки се от преференциалното третиране, предлагано от руското МТОР.

Според А. Чекунов, китайската компания Legendagro Primorye успешно развива проекти в селскостопанския сектор.

Legendagro Logistics, резидент на Свободното пристанище Владивосток, управлява логистичен бизнес, включително автомобилен и железопътен транспорт и стивидорни операции в пристанищата на Приморски край. Общата инвестиция в проектите на тази група компании е надхвърлила 4 милиарда рубли.

Според У Бо, заместник генерален директор на регионалния клон на китайската компания Joyvio Beidahuang Agricultural Holdings (JBA), руският Далечен изток е богат на селскостопански ресурси, но също така разполага с огромни площи необработваема обработваема земя. Стабилният растеж на търсенето на селскостопански внос в Китай отваря огромни пазари за руски продукти.

Въпреки бързия растеж на руския селскостопански износ за Китай, потенциалът за развитие остава значителен. Официалното стартиране на МТОР ще улесни съвместните усилия между Китай и Русия за създаване на пилотни демонстрационни зони за селскостопанско сътрудничество.

Ли Йонхуей, научен сътрудник в Института за Русия, Източна Европа и Централна Азия към Китайската академия за социални науки, смята, че Русия позиционира МТОР като инструмент за развитие на индустрии с висока добавена стойност, с цел трансформиране на Далечния изток от база за износ на различни ресурси в център за производство и преработка на продукти, предназначени за пазарите в Азиатско-тихоокеанския регион.

Международните територии за изпреварващо развитие ще улеснят разширяването на китайско-руското сътрудничество в енергетиката, както и в сектори с висока добавена стойност, като производство, дълбока преработка на селскостопански продукти и трансгранична логистика, като по този начин ще подобри качеството и устойчивостта на двустранното търговско и икономическо сътрудничество.

Агенция „Синхуа“

Китай още повече ще отваря своя пазар към висококачествени продукти от целия свят

Китай продължи целенасочено да отваря пазара си за външния свят, като общото ниво на митата в страната е намаляло до 7,3%, което е сред най-ниските в глобален мащаб

По време събитието „Споделяне на големия пазар и износ за Китай“ Тао Лин, глобален вицепрезидент на „Тесла“, заяви, че инициативата е ясен сигнал за намерението на Китай да разширява отвореността си към външния свят на по-високо ниво. Това ще създаде „безпрецедентни стратегически възможности“ за мултинационални компании като „Тесла“, изтъкна Тао.

Като най-голямата страна в света по търговия със стоки, Китай последователно поставя разширяването на вноса сред своите ключови приоритети. Вече 17 поредни години страната заема второ място в света по обем на вноса. Тази политика доведе до създаването преди осем години на Международното изложение за

внос в Шанхай – единственото в света национално изложение, посветено изцяло на вноса. До момента общата стойност на сделките, реализирани в рамките на изложението, е надхвърлила 580 млрд. щ. д., което утвърждава форума като международно обществено благо с глобално значение.

През последните години Китай продължи целенасочено да отваря пазара си за външния свят. Общото ниво на митата в страната е намаляло до 7,3%, което е сред най-ниските в глобален мащаб.

На този фон събитието „Споделяне на големия пазар и износ за Китай“ се превърна във фокус на вниманието както за китайски, така и за чуждестранни участници. Данните за 2025 г. допълнително подчертават мащаба и потенциала на китайската икономика.

За първи път БВП на страната достигна 140 трилиона юана, а общият обем на търговията с вносни стоки възлезе на 18,48 трилиона юана. Китай се утвърди като основна експортна дестинация за близо 80 държави, което ясно потвърждава огромния капацитет и устойчивост на растежа на големия китайски пазар.

В навечерието на китайската Нова година тази трансформация придобива и символично значение. Все по-ясно Китай преминава от образа на „голяма производствена страна“ към този на „голяма потребителска страна“. С разширяването на вътрешното търсене и отваряне към външния свят, пазарните възможности продължават да нарастват, а достъпът на чуждестранни компании до китайския пазар става все по-широк.

Сътрудничеството през половината земно кълбо показва сплотеността и самоукрепването на Глобалния юг

Китай е най-големият износител и най-големият вносител за Уругвай, като китайската страна заяви, че двете държави трябва да задълбочават сътрудничеството

Почти 20 000 километра е разстоянието между Китай и Уругвай. Въпреки че държавите са разделени от океани, уругвайското вино, говеждото месо и футболът са много известни в Китай. Сходните виждания и дълбокото приятелство през годините протегнаха още по-силно ръцете за сътрудничество между двете страни.

Държавното посещение на уругвайския президент Яманду Орси в Китай от 1 до 7 февруари беше широко отразено от международните медии. Това се дължи както на факта, че президентът Орси е първият латиноамерикански лидер, посетил Китай след Нова година, така и на това, че Уругвай поема ротационното

председателство в Групата 77 и Китай, както и в Общността на латиноамериканските и карибските държави и в Общия пазар на Юга.

В момента Китай е най-големият износител и най-големият вносител за Уругвай. Китайската страна заяви, че двете държави трябва да засилят съвместното си стратегическо планиране, да задълбочават сътрудничеството в областта на икономиката, търговията, финансите, селското стопанство и животновъдството, инфраструктурното изграждане, информационните и комуникационните технологии. Двете страни ще продължат да изследват потенциала за сътрудничество в нови области като зелен растеж, цифрова икономика, изкуствен интелект, чиста енергия.

Китайската страна също така желае да внесе повече висококачествени продукти от Уругвай и да насърчава конкурентоспособните китайски предприятия да инвестират в Уругвай. Двете държави постигнаха 19 споразумения за сътрудничество в много области, включително търговия и насърчаване на инвестициите, което свидетелства за жизнеността и гъвкавостта на китайско-латиноамериканското сътрудничество.

Не разстоянието определя близостта между хората. При стратегическото ръководство на държавните глави на двете страни, китайско-уругвайското сътрудничество започна добре новата година и ще бъде по-полезно за хората на двете страни, подчертава в коментара си Радио Китай за чужбина.

Китай призова за международно съдържане на японската „ремилиитаризация“

Говорителят на китайското Външно министерство Лин Дзиен посочи тревожния факт, че Япония продължава да увеличава военните си разходи и Военният ѝ бюджет расте 14 поредни години и вече достига 58 милиарда щатски долара

Китай и Русия имат напълно съвпадащи позиции по въпроса за ускорената „ремилиитаризация“ на Япония, заяви на пресконференция в Пекин говорителят на китайското Външно министерство Лин Дзиен и предупреди, че този процес застрашава регионалната стабилност.

Коментарът му бе отговор на въпрос за срещата между китайския външен министър Уан И и секретаря на Съвета за сигурност на Руската федерация Сергей Шойгу, на която Шойгу заяви, че Москва е против планове на Токио за „ремилиитаризация“.

Според Лин Дзиен международната общност наблюдава с повишено внимание военната политика на Токио. Той подчерта, че редица документи с международноправна сила – включително Каирската декларация, Потсдамската декларация и Акта за капитултация на Япония във

Втората световна война – ясно определят следвоенните задължения на страната. Японската конституция също налага строги ограничения върху военната мощ на страната и правото ѝ да води война.

Говорителят Лин Дзиен заяви, че Япония не се е разграничила напълно от милитаристичното си минало. Като пример той посочи факта, че в храма Ясукуни продължават да бъдат почитани 14 военнопръстъпници от клас А, както и опитите на десни политически сили да променят учебниците по история с цел омаловажаване на агресивните действия на страната в миналото.

Лин Дзиен акцентира и върху нарастващите военни разходи на Япония. По думите му японският военен бюджет расте 14 поредни години и достига 58 милиарда долара, като за последните пет години увеличението е над 60% и вече представлява 2% от БВП. Той отбелязва модернизацията на флота, разработването на

далекобойни ракети с обсег над 1000 км и изграждането на многостранна бойна система, обхващаща суша, море, въздух, космос и киберпространство. През 2025 г. Япония за първи път е препродала ракети „Пейтрийт“ и е изнесла бойни кораби, което според Пекин представлява пробив в ограниченията за износ на смъртоносни оръжия. Китайската страна изразява тревога и от публични изказвания на японски представители за възможно ядрено въоръжаване и преразглеждане на „трите безядрени принципа“, подчерта говорителят.

В заключение Лин Дзиен заяви, че ускорената „ремилиитаризация“ на Япония е реален процес с конкретни действия и стратегическа насоченост. Той призова Китай и всички миролюбиви държави да работят съвместно за ограничаване на тези тенденции и за защита на следвоенния международен ред и световния мир.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Китайският национален театър за пекинска опера представи различни артистични школи и стилове

Стоотици зрители аплодираха премиерния гастрол на Китайския национален театър за пекинска опера у нас. Събитието по повод китайската Нова година бе в зала 1 на НДК

Трупата, водена от директора Уан Юн, представи програма от класически арии и откъси, представящи различни артистични школи и сценични стилове в пекинската опера. Сред тях са школите Мей, Шан, Чън и Сюн, които изпълняват богатството на женските роли дан, както и школата Циу – върхов израз на изкуството на дзин. Бяха включени сцени от произведения като „Пияната наложница“, „Принцесата от Хан“, „Скъпоценната торбичка“, „Сватовницата“ и „Делото срещу Чън Шъмей“, както и откъси от емблематични сюжети като „Сбогом, моя наложнице“, „В двореца“, „На кръстопът“ и „Смът в Небесния дворец“, вдъхновен от класическия роман „Пътешествие на Запад“.

Избраните откъси са същината на пекинската опера, всяко от тях носи богата художествена стойност и културна символика, обясни Уан Юн и добави: „Един замах с камшика за езда означава препускане на кон. Едно завъртане на сцената означава преминаване през планини и реки. Разноцветните и пъстри маски разказват за характера и съдбата на героите. Поетиката и символичната изразност на пекинската опера представят по един универсален начин общочовешки чувства и споделена мъдрост“.

Почетни гости бяха проф. Янаки Стоилов – конституционен съдия, Цончо Ганев – зам.-председател на Народно събрание, Радостин Василев – зам.-председател на Народно събрание, Уан Мин – временно управляващ посолството на Китай в България, и Уан Юн, обяви от сцената водещата Андроника Мартонова от Института за изследване на изкуствата при БАН.

Тя прочете поздравителен адрес от президента Илияна Йотова: „Акцентите в този дългоочакван спектакъл укрепват взаимното уважение,

доверието, приятелството и засилват стремежа за активен, устойчив културен диалог между нашите два народа. Пекинската опера е съкровищница на китайската духовност и естетика. Тя впечатлява със сложната си художествена система, в която музика, пеене, слово, движение се преплитат в специфична изключително въздействаща сценична форма. Всеки жест, цвят и звук разказват история за чест, дълг, любов и хармония между човека и заобикалящия го свят“.

„Още от първото гостуване на китайска художествена

труппа в България, през 1952 г., китайската традиционна опера се превърна във важен културен мост между нашите народи и е свидетел на дълбокото приятелство и взаимното културно обогатяване между нашите цивилизации. Националният театър за пекинска опера, водеща институция в тази сфера в Китай, днес представя своето първо самостоятелно представление в България от 70 години насам“, каза Уан Мин.

По думите й възможността да бъде поканен Националният театър за пекинска опера да гостува в чужбина

е рядка и ценна. „Артистите от театъра пропътуваха дълъг път за да бъдат тук. Убедена съм, че през тези няколко дни вече се усетили топлотата и гостоприемството на българския народ“, каза още тя.

„Още повече вярвам, че това събитие ще добави нова, блестяща страница в културния обмен и взаимното опознаване – не само в областта на театъра, но и в по-широк контекст на културните взаимоотношения, и диалога между цивилизацията“, добави Уан Мин.

Уан Юн добави, че трупата специално е избрала да дойде в България по случай най-важния за китайците празник: „Когато хората се събират и празнуват заедно

– Пролетният фестивал (китайската Нова година). Идеята на това представление е да доставим на приятелите си тук едно истинско усещане за китайска новогодишна атмосфера, но също така и да изразим колко много ценим дълбокото приятелство между Китай и България“.

Както писа БТА, гостуването у нас се реализира по повод Пролетния фестивал и е част от международните културни инициативи на Министерството на културата и туризма на Китай – „Весела китайска Нова година“ и „Здравей, Китай!“.

Музикално пътешествие между два културни свята

На 4 февруари София бе домакин на две значими културни събития. Следобед в Китайския културен център (ККИЦ) се състоя среща диалог „Сродни души по един път“ с един от най-значимите съвременни китайски цигуларии Лю Съцин. А вечерта в Зала 1 на НДК той изнесе специален концерт за България от цикъла „Новите четири сезона на Китай и Европа“.

Срещата, организирана от ККИЦ, бе вълнуващ разговор за музиката като универсален език между народите и културите, който преодолява

границите и различията и обединява хората. Присъстваха Н. Пр. г-жа Уан Мин, временно управляващ посолството на КНР в България, съветници и аташета към посолството на КНР в България, директорът на ККИЦ в София г-жа Гъ Ли-на, директорът на Институт „Конфуций“ в София от китайска страна проф. Чън Ин, г-н Пламен Славов, секретар по културата на президента на Р България, маестро Найдено Тодоров, директор на Софийската филхармония, г-н Иван Желязков, зам.-председател на Българо-руската търговско-промишлена палата,

г-н Цветомир Петров, председател на Столичния общински съвет, г-жа Снежана Тодорова, председател на Съюза на българските журналисти, представители на институции и медии, преподаватели, студенти, приятели на Китай.

В началото на разговора Лю Съцин изрази благодарността си за сърдечното посрещане и сподели, че за първи път е в България, но има усещането, че е между приятели, с които общува с лекота. Диалогът продължи с отговорите на въпросите, отправени към него за творческия му път, за ценности и смисъла на музиката,

за влиянието й при оформянето му като личност и музикант.

Концертът в зала 1 на НДК, на който бе изпълнен цикълът „Новите четири сезона на Китай и Европа“, е организиран от Китайския

културен център в София с концертмайстор Лю Съцин, бе пример как музиката достига до ума и сърцата на хората и оформя новия културен диалог между тях.

Страницата подготви
Красимира ИВАНОВА

Мавзолеят на първия император на Китай

Безсмъртното наследство на Цин Шъхуан

Мавзолеят на първия император на Китай, Цин Шъхуан, е едно от най-впечатляващите археологически открития в световната история и един от най-значимите обекти в Списъка на световното културно наследство на ЮНЕСКО. Разположен в подножието на планината Лишан, на около 35 километра североизточно от съвременния град Сиан в провинция Шънси, този монументален комплекс е не само гробница, но и символ на раждането на първата обединена китайска държава през III век пр. н. е.

Открит едва през 1974 г. от местни земеделци, мавзолеят и съпътстващата го армия от теракотени войни разкриват пред света мащаба, амбицията и техническото майсторство на древната цивилизация на Китай. Днес се смята, че само малка част от целия комплекс е разкопана и хиляди статуи и архитектурни структури все още очакват своето разкриване под земята.

Като гробница на първия император, обединил страната, тя е най-голямата в китайската история, с уникален стандарт и оформление, както и голям брой изящни погребални предмети. Тя свидетелства за първата обединена империя – династията Цин, която през 3-ти век пр. н. е. е притежавала безпрецедентна политическа, военна и икономическа мощ и е издигнала социалното, културното и художественото ниво на империята.

Цин Шъхуан – владетелят, който обедини Китай

Цин Шъхуанди (259 – 210 г. пр. н. е.) е първият император, който успява да обедини разпокъсаните враждувачи царства на Древен Китай в една централизирана империя през 221 г. пр. н. е. Личността на Цин Шъхуан е неразривно свързана с дълбоките трансформации, които бележат Китай през III в. пр. н. е. Неговото управление бележи края на епохата на Воюващите царства и началото на династия Цин – кратка, но изключително влиятелна.

Управлението му се основава на философията на легизма – учение, което поставя закона и строгия контрол над обществото, над моралните добродетели, проповядвани от конфуцианството. Чрез тази идеология императорът изгражда силна централизирана държава, като премахва феодалните привилегии, разрушава местните аристократични структури и подчинява всички региони на директната власт на двора. Именно в този период се извършва безпрецедентна административна реформа – страната е разделена на окръзи и области, управлявани от назначени чиновници, а не от наследствени владетели.

Император Цин Шъхуан въвежда и единна писменост, валута, система за мерки и теглилки, което улеснява търговията, комуникацията и управлението на огромната територия. Епохата на Цин е кратка, но революционна: тя бележи прехода от разпокъсана политическа система към устойчиво държавно единство, а личността на Цин Шъхуан остава символ на едновременно величие и противоречие на абсолютната власт. Управлението му е белязано от държавнически гений, но и от суров авторитаризъм. Именно това съчетание на мира отражение и в неговия мавзолей – грандиозен, строг и символно натоварен.

Архитектура и разположение на мавзолея

Строежът на мавзолея започва още през 246 г. пр. н. е., когато Цин Шъхуан все още е цар на държавата Цин.

По сведения на древния историк Съма Циен (ок. 145 – 95 г. пр. н. е.) стотици хиляди работници от всички краища на империята са участвали в изграждането на подземния комплекс, който представлява цял „град на мъртвите“. Централният гробничен хълм се издига

на височина над 51,3 метра и е разположен в рамките на правоъгълна територия

с двойна стена, ориентирана по оста север-юг.

Планировката на целия ансамбъл следва градоустройствения модел на столицата Сянян, като по този начин мавзолеят се превръща в умален образ на империята – микрокосмос на „Средната държава“, каквато императорът си е представял.

Общата площ на комплекса надхвърля 56 квадратни километра и включва близо 600 археологически обекта

Теракотената армия – безмълвните пазители на императора

Най-известната и внушителна част от мавзолея безспорно е теракотената армия. В близо 200 погребални ями са открити хиляди фигури на войници в реален човешки ръст, коне, колесници и оръжия от бронз. Тези статуи са подредени в бойни формации и са ориентирани навън – символичен жест, показващ, че дори след смъртта си императорът е

– погребални ями, ритуални постройки, работилници и помощни гробници.

защитаван от своята армия. Всяка фигура е уникална – с различно лице, прическа,

изражение и облекло, отразяващи ранговете и функциите в армията. Това изключително ниво на реализъм превръща теракотените войни в шедеври на древната скулптура и безценен исторически източник за военното дело, социалната йерархия и художествените техники на епохата.

Неразкритата гробница и легендите за подземния дворец

Въпреки десетилетията интензивни археологически проучвания, централната гробница на император Цин Шъхуан остава неразкрита. Това не е резултат от липса на интерес, а от съзнателно научно решение. Съвременните технологии все още не гарантират пълноценното съхранение на органичните материали, стенописите и артефактите – проблем, вече наблюдаван при първите разкопки на теракотените фигури, чиито цветове избледняват почти мигновено.

Древният историк Съма Цян описва подземната гробница като истински дворец, в който били пресъздани реките и моретата на Китай с течащ живак, а таванът бил украсен със звезди от скъпоценни камъни.

Символика и идеология на безсмъртието

Мавзолеят не бива да се разглежда само като архитектурен или художествен феномен, а и като дълбоко идеологически проект.

не е край, а продължение на управлението в друго измерение. Това превръща комплекса в уникално свидетелство на древнокитайските представи за власт, космос и вечност.

Откритите артефакти демонстрират изключително майсторство в керамиката, бронзолеенето и обработката на метали – свидетелство за техническия връх, достигнат от китайската цивилизация още през 3-и в. пр. н. е.

Технологични иновации и организация на труда

Създаването на теракотената армия предполага изключително напреднала организация на производството. Археологическите изследвания показват, че фигурите са изработвани по модулен принцип

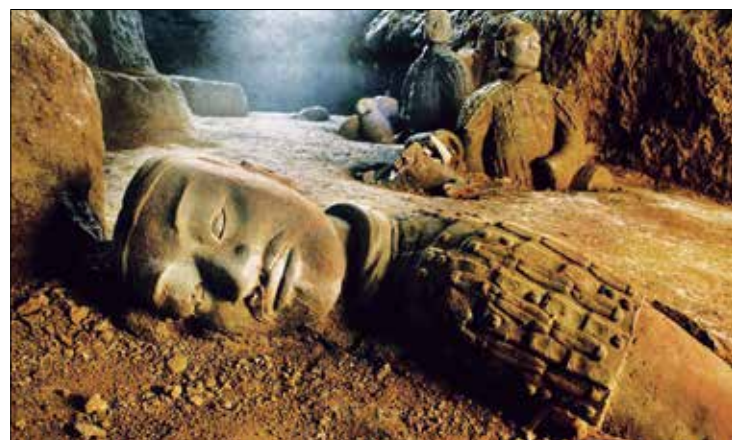

да проследят административната структура на империята.

Значение за съвременната култура и световното наследство

Днес мавзолеят на Цин Шъхуан е не само археологически обект, но и културен символ с глобално значение. Той оказва влияние върху изкуството, литературата, киното и популярната култура, превръщайки се в разпознаваем образ на Древен Китай.

За китайската национална идентичност обектът има особена стойност – той олицетворява началото на държавността и идеята

Император Цин Шъхуан е бил obsesен от идеята за безсмъртието.

Историческите извори свидетелстват, че императорът изпращал експедиции в търсене на еликсир на вечния живот, консултирал се с алхимици и даоистки мъдrecи и извършвал сложни ритуали за удължаване на живота.

В този контекст мавзолеят може да се тълкува като опит за пренасяне на земния ред в отвъдното. Армията, администрацията, дворецът и дори географията на империята са възпроизведени под земята, сякаш смъртта

– отделни части като глави, ръце и торсове са били произвеждани серийно и след това индивидуално дооформяни. Това напомня за ранна форма на „масово производство“, съчетано

за единство, които остават ключови до наши дни.

Същевременно мавзолеят поставя и важни въпроси за баланса между научното изследване и опазването на културното наследство. Решението да се отложи разкопаването на централната гробница показва нов, отговорен подход, при който бъдещите поколения и по-напредналите технологии са взети предвид.

Мавзолеят на Цин Шъхуан е не просто исторически паметник, а живо свидетелство за амбицията, гения и културното наследство на първата обединена китайска империя. Той продължава да вдъхновява и очарова света, съчетавайки изкуство, технология и символика в едно безсмъртно послание към човечеството.

Страницата подготви
Галия КРУМОВА

с художествена индивидуализация.

Надписите върху някои оръжия и керамични елементи съдържат имена на занаятчии и надзорници, което позволява на учените

БВП на Китай за първи път надхвърли 140 трилиона юана

Китайската икономика започва 2026 г. с ясен сигнал за мащаб и устойчивост, след като brutният вътрешен продукт на страната за първи път надхвърли 140 трлн. юана, съобщава Радио Китай

Данните бяха представени по време на пресконференция на Пресслужбата на Държавния съвет на 19 януари, на която началникът на Националното статистическо бюро Кан И очерта основните резултати от икономическото развитие на страната през 2025 г. и отговори на въпроси на журналисти. Изминалата година може да бъде обобщена чрез четири ключови характеристики – „стабилност“, „напредък“, „иновации“ и „гъвкавост“, които оформят рамката на китайския икономически модел и подчертават способността на Китай да поддържа устойчив растеж, да надгражда индустриалната си структура и да се адаптира към променящата се глобална икономическа среда.

Първата опора на икономическото развитие през 2025 г. е ясно изразената стабилност. Въпреки рязко променящата се външна среда, засилените гео икономически рискове и натрупаните вътрешни предизвикателства, китайската икономика успя да запази равновесие и стабилност. Това до голяма степен се дължи на по-активна, гъвкава и целенасочена макроикономическа политика, която ограничи негативните външни ефекти и стабилизира основите на растежа. Всичко това показва ясни резултати. През 2025 г. brutният вътрешен продукт на Китай за първи път достигна над 140 трилиона юана, като отчете годишен ръст от 5% – показател за устойчиво развитие въпреки сложната глобална обстановка.

Стабилността се прояви и на пазара на труда. Средното равнище на безработица в градските райони се запази на 5,2%, което сочи към

общо стабилна заетост и ограничени социални рискове. Външно-търговските показатели също подкрепиха икономическата устойчивост. Вносът и износът на стоки достигнаха нови рекорди, а валутните резерви надхвърлиха 3,3 трилиона щатски долара, осигурявайки солиден буфер срещу външни сътресения. В съвкупност тези фактори очертават икономика, която не само устоява на натиск, но и запазва стабилна траектория на развитие.

Втората ключова характеристика е ясен напредък в много сфери. Тук се има предвид не самото увеличаване на темпа на растеж, а бавното, но целенасочено реструктуриране на икономиката и повишаване на качеството на растежа. В условията на по-сложна вътрешна и външна среда Китай последователно насочи усилията си към висококачествено развитие, ускорявайки прехода от традиционни към нови двигатели на растеж и задълбочавайки реформите и отварянето към света. Икономиката показва ясна тенденция към оптимизация и структурно подобрене.

Целът на високотехнологичното производство в промишлеността достигна 17,1 процента, което отразява ускореното навлизане на иновациите в реалната икономика. В същото време крайното потребление се утвърди като водещ фактор за растеж, като половината от растежа е именно благодарение на него. Това силно подчертава нарастващата роля на вътрешното търсене. Реформите в институционалната рамка също напреднаха: изграждането на единен национален пазар продължава, влезе в сила Законът за подпомагане на частната икономика, а мерките срещу неефективната „вътрешна“

конкуренция започнаха да дават осезаеми резултати.

Отварянето към света получи нов импулс с превръщането на остров Хайнан в цялостна зона за свободна търговия. Това е ключова стъпка към по-високо ниво на отваряне към света. На този фон външната търговия отчете ръст от 3,8 процента, а реалният разполагам доход на населението се увеличи с 5,0 процента, в синхрон с икономическия растеж, което подсилва социалната устойчивост на развитието.

Третият ключов елемент за китайската икономика през 2025 г. е отчетливото развитие на новите двигатели на растежа, свързани с иновациите и технологичния напредък. През изминалата година икономиката все по-ясно демонстрира „насоченост към новото“, като инвестициите в научноизследователска и развойна дейност достигнаха 2,8 процента от БВП. Това представлява увеличение от 0,11 процентни пункта спрямо предходната година и за първи път поставя Китай над средното ниво на страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Международното признание също не закъсня. По данни на Световната организация за интелектуална собственост Китай за първи път влезе в топ 10 на глобалната класация за иновации. От фундаментални научни изследвания до пробиви в ключови технологии, от по-тясната интеграция между научните и индустриалните иновации до по-широкото приложение

на резултатите в полза на обществото, страната отчете значителен напредък. Силна динамика се наблюдава в области като изкуствен интелект, квантови технологии и интерфейс мозък-компютър, където бяха реализирани редица важни научни постижения. Всичко това води и разгръщането на новите качества произведени сили на страната.

Това се отрази и в реалната икономика. През 2025 г. производството на цифрови продукти нарасна с 9,3 процента на годишна база, като производството на сървъри и индустриални роботи отбеляза още по-високи темпове. Зелената трансформация също се ускори – възобновяемата енергия и зелената икономика се развиваха динамично, а продажбите на нови електромобили в страната надхвърлиха 50 процента от всички нови автомобили, затвърждавайки лидерската позиция на Китай в сектора.

Не на последно място, гъвкавостта на икономиката се отвори на фона на сериозните сътресения в световния търговски ред, свързани със смяната на старите и новите двигатели на растежа. Въпреки тези предизвикателства китайската икономика успя да постигне едновременно „количествен скок“ и „качествено подобрене“, демонстрирайки висока адаптивност и устойчивост на натиск. Очакванията са приносът на Китай към глобалния икономически растеж да достигне около 30 процента, което подчертава ролята му като ключов стабилизиращ фактор в световната икономика.

Началникът на Националното статистическо бюро Кан И подчерта, че четирите аспекта – стабилност, напредък, иновации и гъвкавост – са реално отражение на солидната основа, множеството структурни предимства, силната устойчивост и значителния потенциал на китайската икономика. В същото време той отбеляза, че остават както дългогодишни, така и нововъзникващи предизвикателства. Задълбочаващото се външно напрежение, дисбалансът между силното предлагане и по-слабото вътрешно търсене, както и натрупването на рискове в отделни ключови сектори са важни аспекти, на които Китай ще обърне внимание напред. Именно изправянето пред тези предизвикателства и тяхното целенасочено управление ще бъде решаващо за постигането на по-ефективно качествено подобрене и разумен количествен растеж, така че китайската икономика да продължи по стабилен и дългосрочно устойчив път.

Китайските компании, инвестиращи в чужбина, са оптимистични относно перспективите си

Проучване на Китайския съвет за насърчаване на международната търговия (ССРИТ), обхващащо над 1200 компании, ангажирани с външни инвестиции, показва, че близо 90% от тях са оптимистично настроени относно перспективите за своя бизнес в чужбина, като близо 80% са запазили или разширили инвестициите си зад граница през изминалата година.

Според данните 60% от компаниите отчитат стабилна или нарастваща печалба от своите

задгранични инвестиции. Близко половината от анкетираните изразяват интерес към създаване на отраслови консорциуми за колективно излизане на външни пазари, като приоритетен сектор за инвестиции остава производството.

Особено показателно е, че 90% от анкетираните предприятия демонстрират засилена готовност да използват китайския юан при своите трансгранични инвестиционни дейности.

По данни на Министерството на търговията, преките китайски инвестиции в чужбина през 2025 г.

са достигнали 174,38 млрд. щатски долара, което представлява ръст от 7,1% спрямо предходната година и запазва страната сред водещите в света по този показател.

Китай активно реагира на въздействието на изкуствения интелект върху заетостта

Продуктите с изкуствен интелект (ИИ), като чатботове и самоуправляващи се превозни средства, навлизат все по-често в живота на китайския народ. Въвеждането на технологии с ИИ променя традиционните работни практики, повишава производителността и трансформира структурата на различни сектори на икономиката на страната. Въпреки това тяхната поява и широко разпространение подхранват страховете от загуба на работни места – явление, което вече е очевидно сред професионалисти в широк спектър от професии, от оператори на поточни линии до дизайнери и преводачи, които са изправени пред нарастващ конкурентен натиск.

Въпреки че признават краткосрочния характер на негативното въздействие върху заетостта, което съпътства технологичните иновации, икономистите смятат, че изкуственият интелект не е „разрушител на работни места“, а по-скоро „катализатор“, който улеснява структурното пресъструктуриране на пазара на труда, предизвиквайки появата на множество нови специалности и формати на работа, посочва в обширен анализ на тази тема агенция „Синхуа“.

Китайските власти активно регулират развитието на изкуствения интелект, за да смекчат въздействието му върху възможностите за заетост, като същевременно увеличават инвестициите в човешки капитал, стремейки се да развият работна сила, по-устойчива на бързите промени, породени от технологичния прогрес.

Изкуственият интелект не накарнява заетостта на работната сила

Анализаторите подчертават, че опасенията от заместването на човешкия труд от технологии не са уникални. На практика всеки значителен технологичен напредък, от изобретяването на парната машина до автоматизацията, е генерирал подобни опасения.

„От икономическа гледна точка, ИИ допринася за повишена производителност и по-ниски оперативни разходи. Подобни промени стимулират нови икономически сектори и създават предпоставки за реорганизация на структурата на заетостта. С други думи, краткосрочното увеличение на заетостта е прелюдия към дългосрочна трансформация“, отбелязва У Джие, научен сътрудник в китайския мозъчен тръст DRCnet.

През август 2025 г. Държавният съвет на КНР публикува „Становище за задълбочаване на прилагането на програмата AI Plus“, насочено към насърчаване на широко приложение на ИИ в различни социално-икономически сектори, като се набляга на използването на предимствата, създадени

от развитието на ИИ, за създаване на нови двигатели за висококачествена и пълна заетост.

Световният икономически форум в Давос прогнозира в своя доклад, че до 2030 г. ИИ и технологиите за обработка на данни ще създадат приблизително 11 милиона работни места по целия свят, като същевременно приблизително 9 милиона съществуващи работни места ще бъдат премахнати. Заслужава да се отбележи, че подобна динамика вече се наблюдава в Китай.

Според Дин Джуан асоцииран научен сътрудник в Института за финансови изследвания Чонгъан в Китайския университет „Жънмин“, размерът на основната индустрия за ИИ в Китай скоро ще надхвърли 600 млрд. юана (приблизително 85,6 млрд. долара), като ИИ ще доведе до дълбока трансформация на структурата на заетостта. „Необходим е голям брой квалифициран персонал, за да се справят с техническите предизвикателства, свързани с моделите, алгоритмите и изчислителната мощност на изкуствения интелект, както и да се улесни дълбоката интеграция на изкуствения интелект с производството, услугите и биотехнологиите“, подчертава Дин Джуан.

20 от новите професии в КНР са свързани с изкуствения интелект

През последните пет години Министерството на човешките ресурси и социалното осигуряване на Китай

е признало 72 нови професии, повече от 20 от които са свързани с изкуствен интелект. Очаква се всяка нова професия да създаде 300 000 – 500 000 работни места в краткосрочен план.

Типичен пример е автономното шофиране. То замества традиционните шофьори, но също и стимулира появата на нови, които съчетават опит в шофирането с цифрови умения.

разрешавайки потенциални проблеми, като например пренасочване на превозни средства в случай на затваряне на пътища или други непредвидени обстоятелства. Според него успешното изпълнение на тази нова позиция изисква както обширни познания за превозните средства, така и висока степен на концентрация и търпение.

„В момента все повече

сионални умения, която ще осигури субсидирано обучение на над 30 милиона души в цялата страна от 2025 г. до края на 2027 г.

На началните и средните училища в Китай е наредено да засилят обучението по ИИ

Наскоро в официални документи се появи нова фраза: „Инвестиране в човешки капитал“. Тя беше включена в доклада за правителствената работа, представен на Националния народен конгрес през март 2025 г., както и в 15-ия петгодишен план за национално икономическо и социално развитие. Спомената беше и на Централната икономическа работна конференция, проведена неотдавна, където участниците определиха икономическите приоритети за 2026 г.

С напредването на технологиите човешката креативност се превръща в ключово конкурентно предимство, помагайки на Китай да премине от трудоемък растеж към развитие, водено от интелигентност и

Компаниите, предоставящи услуги за таксита без шофьори, набират специалисти по пътна безопасност, експерти по тестване на свързани превозни средства и разработчици на алгоритми за диспечерски услуги.

Значителен брой обяви за работа дават приоритет на кандидати с опит в шофирането на таксита, автобуси и услуги за споделено пътуване, базирани на приложения, което демонстрира тенденция. Преквалификация на традиционни специалисти.

Един такъв новоназначен служител е Джан Чао, бивш мениджър по коли под наем, който сега работи като оператор по безопасност на роботизирани таксита в компания в Пекин. Той наблюдава автономните превозни средства в реално време, идентифицирайки и

работници, които преди това са извършвали монтажни, заваръчни и ремонтни дейности в автомобилни заводи, стават тестери и оператори на интелигентни свързани превозни средства“, казва Уан Хао, изследовател в Китайския център за развитие на информационната индустрия.

Инвестиции в човешкия капитал

Тъй като изкуственият интелект води до дълбоко пресъструктуриране на уменията, разделението на труда и формите на заетост, китайските власти засиляха усилията си за осигуряване на стабилна заетост чрез преквалификация на работниците и увеличаване на инвестициите в човешки капитал.

През юни 2025 г. Китай стартира мащабна програма за развитие на профе-

креативност, обясняват анализаторите. Предвид застаряващото население, подобряването на човешкия капитал ще помогне на Китай. Лиу Минси, младши изследовател в Института за наука и развитие към Китайската академия на науките, отбелязва, че преходът от демографски дивидент към дивидент на висококвалифицирания труд е от решаващо значение.

Гун Пимин, експерт в Китайската академия за макроикономически изследвания, призова за целенасочена помощ за най-засегнатите групи от технологичните промени, включително увеличени обезщетения за безработица, субсидии за преквалификация и стимули за повторно заетост, за да се съкрати пътят им обратно към работната сила.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

Пътят към просперитет на селата

Възраждането на селските райони в Китай е стратегически приоритет, насочен към постигане на по-балансирано и устойчиво национално развитие. Чрез модернизация на селското стопанство, подобряване на инфраструктурата и насърчаване на екологично отговорни практики, тази политика цели да повиши качеството на живот в селските общности и да съкрати разликите между града и селото.

В тази програма се поставя особен акцент върху ефективното използване на местните ресурси, иновациите и развитието на специфични отрасли с регионално значение.

Един от добрите примери е окръг Динси в провинция Гансу, където се реализират различни проекти. Например фермата за аквакултури край езеро Фънчън използва умело наличните водни ресурси, които, съчетани с добрите климатични условия и прилагането на модерни практики, са в основата на устойчив модел за осигуряване на поминъка на много местни жители. Тя също така е пример как целенасоченото развитие на специализирани селскостопански отрасли подпомага цялостното им съживяване и насърчава активно екологичното развитие, като постепенно изгражда нова среда, в която човекът и природата съжителстват в хармония.

Властите на Динси са и едни от най-ревностните в организирането на мащабни дейности по залесяване.

Откакто през 2021 г. в окръга стартира мащабната кампания „Да озеленим Гансу“, там се правят систематични усилия за осигуряване на висококачественото развитие по поречието на Хуанхъ. Координирайки дейности по редица ключови проекти, включително националната програма за залесяване в Северен Китай и комплексните мерки за контрол на ерозията на почвите, следвайки принципа за засаждане на подходяща растителност в

специфичните райони, Динси постепенно изгради многостепенна система за екологична защита, която съчетава превенция, възстановяване и устойчиво използване на ресурсите.

Друг добър пример в програмата за възраждане на селските райони е окръг Динчън в провинция Хунан, който също се адаптира гъвкаво към местните условия,

структура и качество.

В село Сиенцин пък пресяват, балират и предават оризовата слама в специални пунктове, където тя се използва като суровина за различни цели – преработка се във фураж за животни, в органичен тор или се влага в производството на горими биопелети, допринасяйки за развитието на кръговата икономика и

на животните в обори, този подход намалява значително разходите за изхранване, като същевременно подобрява условията за естествена паша.

Сред най-успешните практики за съживяване на селата е и окръг Уанджон в провинция Шанси. Той е сред водещите райони в Китай по производство на билки, като сезонът на активна преработка обикновено продължава от ноември до април. Тогава, в местните предприятия лечебните растения се почистват, нарязват и обработват, преди да бъдат пакетирани и да поемат към пазара. Благодарение на богатите си природни ресурси и дългогодишни традиции в този отрасъл районът е успял да създаде добра база за своето устойчиво висококачествено развитие.

Всички тези практики показват, че стратегията на Китай за възраждане на селските райони е последователна, дългосрочна и ориентирана към устойчиво развитие. Чрез съчетаване на държавна подкрепа, модерни технологии и активното участие на местните общности селските райони постепенно се превръщат в жизнени пространства с нови икономически възможности и по-добро качество на живот. Този опит демонстрира как целенасочените политики и адаптираните към местните условия решения могат ефективно да намаляват регионалните различия и да създават стабилна основа за цялостното развитие на страната.

Тенденцията „да станеш китаец“ разкрива нарастващата културна привлекателност на Китай

Утре ще станеш китаец. Това казва създателят на вирусно видео в ТикТок, изброявайки редица характерни китайски навици. Забавното „пророчество“ на @sherryxiiruи предизвика глобална треска, като събра близо 750 000 харесвания и предизвика популярния хаштаг #BecomingChinese.

Надграждайки над първоначалния пост, международните потребители на ТикТок все по-често публикуват свои собствени видеоклипове на същата тема, демонстрирайки живота си в „китайски стил“. В тези видеоклипове често се подчертават фини, но значителни промени в начина на живот, като например пиене на топла вода вместо ледени напитки, практикуване на бадуандзин (древно китайско оздравително упражнение),

изучаване на традиционната китайска медицина, приготвяне на основни китайски ястия, както и промяна на начина на хранене, съня и работата, за да се постигне по-балансиран дневен ритъм.

Реакциите към съдържанието са предимно положителни, като много зрители

определят практиките като „здравословни“ и „ефективни“. Някои изразяват благодарност за откритостта на китайските създатели: „Много съм благодарен, че китайците споделят тези неща с нас. Приемам съвети, за да стана по-здрав и по-дисциплиниран“. Други се фокусират върху личния

си опит, коментирайки, че „са го опитали снощи и е било много добро“, докато новодошлите също така казват, че активно търсят напътствия в тенденцията „да станеш китаец“. Подобни отговори свидетелстват за устойчив ентусиазъм по отношение на китайските ежедневни практики, който надхвърля мимолетното внимание в интернет.

Тенденцията надхвърля обикновения културен обмен, тя представлява нарастващ интерес към ценностите на китайския начин на живот.

Треската „да станеш китаец“ доказва, че Китай е излязъл извън рамките на общоприетите етикети в очите на чужденците, като например кунфу и ченгам, и постепенно се превръща в глобална тенденция, привличаща международни последователи да

живеят по китайски.

Според Глобалния индекс на меката сила за 2025 г., публикуван от Brand Finance, Китай се е изкачил на второ място в индекса, постигайки най-високата си позиция досега.

В придружаващ коментар Brand Finance заяви, че напредъкът на Китай в областта на меката сила може да се дължи на стратегическите му усилия за подобряване на глобалния му имидж, включително поредица от политики за отваряне, подновен фокус върху устойчивото развитие и по-силни продуктови марки.

Това издигане на глобалния авторитет се дължи на благоприятни политики, цифрови възможности и индустриални подобрения, които подчертават основната логика на тенденцията „да станеш китаец“.

Пътешествие из тайните на китайския език

Когато чуем думата Китай, в съзнанието ни веднага се появяват символи като Великата китайска стена, пандата, чаените церемонии, фенерите и т. н. Но не послаба асоциация е и самият китайски език. И въпреки че той е толкова характерен и самобитен, може би няма нищо по-непознато и неясно за нас не китайците от него. Китайският е известен в целия свят с йероглифите, със своята уникалност, и разбира се, със своята трудност. Няма човек, който да не е чувал поне веднъж израза „сякаш ми говориш на китайски“.

С ега ще разбулим за нашите читатели само малко от небулозата, наречена китайски език. Но за да го направим, първо ще развенчаем няколко мита. През годините съм чувала много неща, които хората мислят, че знаят за китайския.

Китайската „азбука“

Често хората ме питат колко знака има в китайската азбука. Всъщност китайският език няма азбука. Сричката е най-простата езикова единица. Най-често една дума се състои от една или две срички (йероглифа).

Колко на брой са китайските йероглифи?

Развитието на китайската писменост търпи непрекъснати промени и реформи от древността до днес. Но повечето реформи увеличават броя на йероглифите и в момента броят им е огромен. Речниците с най-често използвани думи надхвърлят 10 000 йероглифа. Речникът Кангси от 1716 г. например съдържа 47 035 йероглифа. Днес някои преброявания показват общо над 91 000 йероглифа, като от тях около 21 000 се смятат за основни. Това включва и държавния минимум за грамотност, фамилни и географски имена и др. Някои източници оценяват броя на китайските йероглифи на повече от 120 000. А никой не знае колко йероглифа все още не са намерени и описани от официалната статистика.

Как изглежда китайската клавиатура за компютър?

След като ме попитат колко йероглифи има, следва въпросът „Като са толкова много, как изглежда клавиатурата на компютъра?“.

Съществуват основно два типа клавиатури – фонетични или такива, които са основани на чертите на йероглифите.

Фонетичните клавиатури са по-лесни за използване, но с тях текстът се набира по-бавно, защото думите, отговарящи на съответното звучене, излизат под формата на списък и набиращият трябва да избере думата

~	! 1	@ 2	# 3	\$ 4	% 5	^ 6	& 7	* 8	Y 9	(0	) 1	- 2	= 3	← Backspace
Tab	Q 文	W 去	E 水	R 口	T 工	Y 甘	U 系	I 卜	O 火	P 山	{ 艸	}		
Caps Lock	A 日	S 尸	D 革	F 木	G 火	H 土	J 土	K 手	L 竹	;	:	"	Enter	
Shift	Z 重	C 心	X 難	V 水	B 金	N 鹿	M 女	< 禾	> 月	? 弓	∠ 魚	/ 一	Shift	
Ctrl	Win Key	Alt								Alt	Win Key	Menu	Ctrl	

ръчно от списъка. Клавиатурите на основата на чертите на йероглифите са много прецизни, но се усвояват трудно, тъй като изискват задълбочено познаване на формите, композицията и реда на изписване на йероглифите. Един йероглиф се състои средно между 10 – 20 черти, а най-сложните съдържат до 64 черти.

Има и други възможности – например директното изрисване на йероглифите върху екрана на таблет или мобилно устройство.

Японски или китайски?

Много често познати ми изпращат упътвания на японски и ме молят за превод. Объркването често идва от факта, че дълго време японците са използвали китайската писменост, а също и заради влиянието на китайската цивилизация върху съседните й държави, включително Япония. Затова и множество понятия навлизат през китайския и в японския език. Докато китайците използват своите йероглифи за всяка дума от езика си, с времето японците създават два различни вида фонетично писмо, наречено кана, което днес използват в комбинация с китайските йероглифи. Затова и в двата езика често виждаме едни и същи знаци.

Толкова ли е труден китайският език в действителност?

На този въпрос е трудно да се отговори еднозначно. За някои хора може да е непосилен за научаване, а за други да е сравнително лесен. Това зависи от отделните възможности на всеки човек. Затова мога да изкажа единствено моето лично мнение.

Сравнен с другите езици,

Oracle Bone Script	Seal Script	Clerical Script	Semi-Cursive Script	Cursive Script	Regular Script (Traditional)	Meaning
日	日	日	日	日	日	Sun
月	月	月	月	月	月	Moon
山	山	山	山	山	山	Mountain
水	水	水	水	水	水	Water
雨	雨	雨	雨	雨	雨	Rain
木	木	木	木	木	木	Wood
禾	禾	禾	禾	禾	禾	Rice Plant
人	人	人	人	人	人	Human

Развитие на китайските йероглифи през вековете

китайският изглежда много труден, дори невъзможен за усвояване. Това е така, но впечатлението се засилва и от факта, че сравнен с езиците от повечето големи езикови семейства, китайският е твърде различен. Освен огромния брой йероглифи, трудности в изучаването създава и фонетиката. В китайския има силно изявена омонимия.

Броят срички е наистина ограничен – няколкостотин, но тук не се вземат предвид вариациите им в различните тонове, които пък усложняват нещата още повече. Има пет на брой конкретни „интонации“, с които се изговаря съответната сричка, и те влияят и върху значението, т. е. казана в различните интонации, една и съща сричка означава различни думи.

Първият тон е висок и равен, сякаш изговаряме нотите фа или сол. Вторият се повишава нагоре, като че ли задаваме въпрос. Третият пада малко надолу, задържа се и пак се изкачва нагоре. Четвъртият тон пада бързо надолу и звучи

рязко. Петият тон е т. нар. нулев тон, който се произнася без особен акцент в интонацията. Ако вземем например сричката „ма“ (ма), казана в първи тон, означава „майка“, във втори тон може да значи „коноп“, в трети – „кон“, а в четвърти – „ругая“. Въпреки че днес повечето думи са двусрични, еднаквите по звучене думи все още са много и ако не внимаваме, чужденците, които се опитват да говорят китайски, може да попаднат в комични или неприятни ситуации. Например дума със звучене гунджу в първи и трети тон означава принцеса, а в първи и четвърти тон означава мъжко прасе. Дума със звучене сънмао във втори и първи тон означава панда, а във първи и втори – окосмяване по гърдите. Други такива омоними са думите за град Шанхай и „наранявам някого“, думата за „проучвам“ и словосъчетанието за „цигари и алкохол“, „съпруг“ и „работник“ и много други. На тази омонимия се гради и дълбоката китайска символика за щастливи и лоши

числа, късметлийска храна, правилните подаръци за конкретни поводи и др.

Йероглифите пък са съставени от отделни компоненти, които са изградени от т. нар. основни черти. Всички те се изписват в определен ред, който наричаме черторед, и той е много важно да се спазва. Понякога компонентите могат да загатват бегло или буквално значението или звученето на даден йероглиф, но в повечето случаи, ако не знаеш йероглифа наизуст, няма как да го прочетеш или да отгатнеш значението му.

Затова изучаването на езика отнема години, за да се достигне нивото на владение, което учещите много други езици достигат за няколко седмици до няколко месеца. Добрата новина е, че не всичко в китайския е толкова сложно. Граматиката например е сравнително проста. Основава се в най-голяма степен на словоред. Промяната на мястото на думата в изречението изразява повечето от граматичните функции. Това, което затруднява изучаващите индоевропейските езици най-много, са времената и промяната на думите. В китайския език времена няма, а думите не се изменят – няма окончания, представки или наставки, думите не се изменят по род или число. И въпреки това в началото китайската граматика ми се струваше непонятна.

Това, което обичам в китайския език, е, че е толкова многопластов и обемен като материя, че тъкмо когато се почувстваш сигурен и смяташ, че си напреднал, откриваш цяла една нова необятност от знания, които нямаш, и една нова дълбочина, която да изследваш. За моите скромни 7 години занимания с този език не мога да бъда напълно сигурна, но смятам, че китайският е от тези езици, които учиш цял живот. Но тази вечно новооткривана дълбочина и комбинацията между простичка, но желязна логика с хармонията на звученето прави този език толкова прекрасен за мен.

Галия КРУМОВА

Стимул за развитието на културно-туристическата индустрия

Вписването на гробниците на Западна Ся в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО дава тласък на предприемачеството

През деня туристите се потапят в историческата атмосфера на гробниците на Западна Ся – обект от Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО, а вечер с автобус се отправят към модерния ношен пазар „Хуайюен“, за да опитат автентичната кухня на Северозападен Китай. Благодарение на взаимното популяризиране и синергията между тези два туристически формата, културната и туристическата индустрия в район Сися се превръща във важен център за заетост и предприемачество сред младите хора.

Миналата година, след като научава за кандидатурата на гробниците на Западна Ся за включване в Списъка на световното наследство, Сие Хан решава да се върне в родния си град и да започне собствен бизнес. След повече от десет години работа на други места той постепенно осъзнава, че Инчуан е именно градът с по-бавен ритъм на живот, който търси.

Разположен в район Сися, живописният комплекс на гробниците на Западна Ся предлага и сравнително по-ниски разходи за живот.

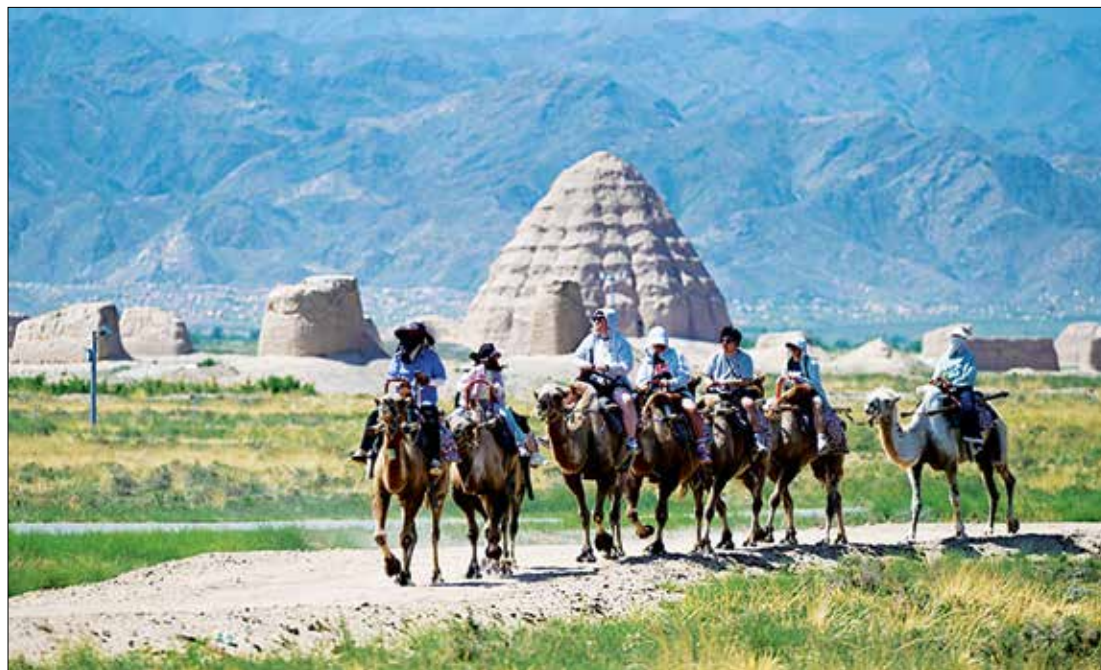
След като се запознава с основните условия и оперативната среда в туристическата зона „Гробниците на Западна Ся“, през март тази година Сие Хан открива там студио за туристическа

фотография. Четири месеца по-късно, на 11 юли, императорските гробници на династия Западна Ся биват официално вписани в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО.

Новината носи на Сие Хан огромна радост – той усеща, че е улучил идеалния момент за своето начинание. Вписването на обекта не само значително повишава неговата популярност, но и се превръща в

Инчуан е скромен и спокоен, разположен в подножието на планината Хълан, с постоянно население от около 450 000 души. Макар икономическото му развитие да не е сред най-динамичните, културните и туристическите му ресурси са наистина уникални.

Година след завръщането си в Нинся, Сие Хан споделя: „Сися предлага отлични условия за развитие. Наемите са достъпни, а условията

силен стимул за развитието на местната културно-туристическа индустрия.

Сие Хан не само избира подходяща туристическа дестинация, но и правилния град. Район Сися в

за живот – комфортни. Като човек от Северозапада винаги съм предпочитал широките пространства и откритите пейзажи, характерни за този регион.“

Той изразява надеждата

си, че бизнесът ще се развива още по-добре през следващата година, като подчертава, че това ще изисква координирани усилия, взаимна подкрепа и синергия между туристическата

зона „Гробниците на Западна Ся“, местните власти и цялата културно-туристическа индустрия на Нинся.

След успешното вписване на гробниците в Списъка на световното наследство през юли новината бързо се разпространява по света и предизвиква вълна от медийни репортажи. Посещаемостта в живописната зона рязко нараства в сравнение със същия период на предходната година. По време на летните ваканции Музеят на гробниците на Западна Ся посреща до 10 000 посетители дневно, което налага въвеждането на временни ограничения от съображения за безопасност.

Точно тогава студиото за туристическа фотография на Сие Хан наема четирима – петима служители, които работят от сутрин до вечер. В най-натоварените дни те обслужват до 200 посетители – за фотосесии на място, наем на костюми, както и услуги по прическа и грим.

Новите кафе преживявания поставят началото на авангардни тенденции в Южен Китай

Издигнато на скална стена с височина над 200 метра, кафене в гъстите гори на окръг Либо, провинция Гуйджоу, Югозападен Китай, сервира първокласно кафе с нотка световъртеж, но само за онези, които са достатъчно смели да се изкачат.

Кафенето на скалния бряг е дело на Рен Пен, ентузиаст на спортове на открито, който преди това е работил в традиционния туризъм. Той стартира проекта, след като осъзна, че пътешествениците днес вече не се задоволяват с пасивно разглеждане на забележителности, а вместо това жадуват за нови, завладяващи приключения.

„Хората обикновено свързват кафето с тихо седене в уютна стая. Искахме да предложим нещо нетрадиционно и да го превърнем в приключение“, обясни Рен. Кафенето е проектирано и построено така, че да се

слее безпроблемно с естествения терен на скалата като позволява на туристите да се потопят в природата.

От откриването си през 2019 г. кафенето се е превърнало от в атракция за катерачите. То вече може да побере 25 души едновременно и обслужва

до 150 гости дневно.

Това кафене е само един пример за тенденцията „Кафе Плюс“, обхващаща провинция Гуйджоу, където местните предприемачи превръщат драматичните пейзажи в уникални сценарии за потребление. Тази тенденция

подхранва непрекъснато нарастващата консумация на кафе в Китай, която се е увеличила със среден годишен темп от над 15 процента от 2010 г. насам.

Миналата година роденият в Гуйджоу Пън Уей се завърна в родния си град Гуйян, нетърпелив да се възползва от процъфтяващия местен туристически сектор и стартира Xiu Cafe – кафене, построено в естествена карстова пещера в окръг Сюен в Гуйян.

Разположено на 45 минути път с кола от центъра на Гуйян, кафенето с пещерна тематика се е превърнало в магнит за жителите на града, търсещи бягство през уикенда. Вътре топли светлини осветяват сталактити, превръщайки тези геоложки формации в сюрреалистична художествена галерия, където ароматът на кафе се смесва с хладния пещерен въздух.

Страницата подготви
Мира ЯВАШЕВА

Бум на зимните спортове в Южен Китай

За Уан Лин, начинаеща скиорка, уикендите вече не изискват полет до заснежените планини в Североизточен Китай. Вместо това тя прекарва съботите си на обработена закрита писта само на минути от дома си, разказва в репортаж агенция „Синхуа“ от град Уси, провинция Дзянсу, Източен Китай.

„Не е нужно да бързам или да планирам много предварително – казва Уан, която живее в Уси, град на

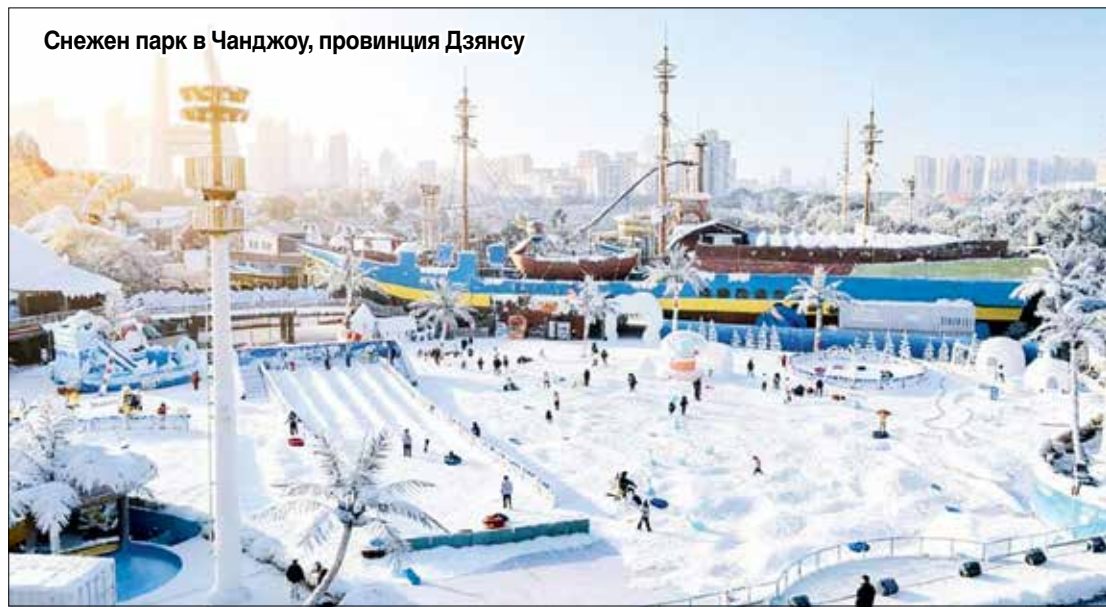
парк за снежни игри.

Машините за сняг бръмчаха непрекъснато, превръщайки парка в блестяща зимна фантазия. Снегомобили и „бананови“ лодки ревяха покрай тях, докато семейни атракции – от „октоподови“ атракциони до верижни превозни средства, привличаха дълги опашки от нетърпеливи посетители, отбелязва „Синхуа“.

Въпреки липсата на естествени снежни предимства на Северен Китай, Дзянсу тихомълком се утвърди като южен център за

Закрит курорт в град Уси, провинция Дзянсу

Снежен парк в Чанджоу, провинция Дзянсу

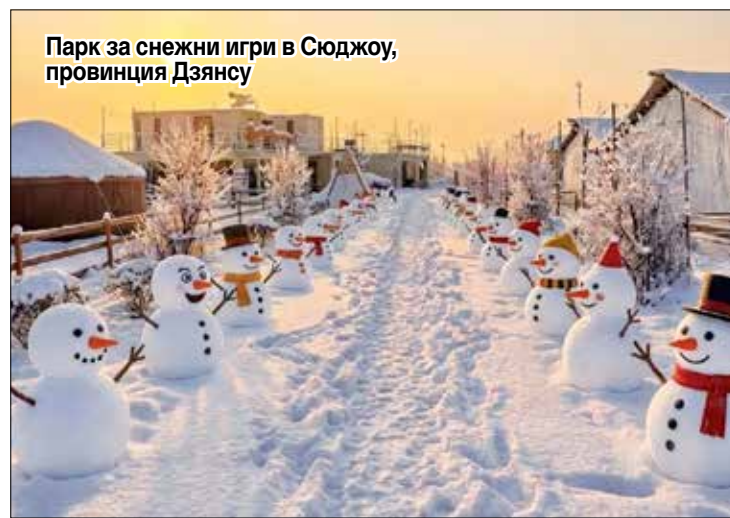
брега на езерото в провинция Дзянсу. – Отнема ми по-малко от 10 минути с кола до закритата писта тук, а качеството на снега е изненадващо добро.“ Въпреки че е новак в карането на ски, Уан се е превърнала в редовен посетител на закрития ски курорт в район Бинху, като вписва уроците си в часове през уикенд. Това е модел, който все по-често се среща в китайските региони с оскъдни снегове.

Разположен далеч от традиционните центрове за зимни спортове в Китай, курортът привлича близо половин милион посетители годишно.

Повече от 70% от тях идват от богатата делта на река Яндзъ, генерирайки над 180 милиона юана (около 26 милиона щатски долара) потребление всяка година.

Подобни модели на практикуване на ски спорта отразяват по-широка промяна в този спорт в Китай. През 2025 г. индустрията за лед и сняг в Китай за първи път надмина границата от 1 трилион юана. Региони с малко или никакъв естествен снеговалеж, включително делтата на река Яндзъ, сега претендират за нарастващ дял от зимната икономика на страната.

„Никога не съм си представяла, че снежен парк близо до дома може да бъде толкова оживен“, казва Джан Хуан, жителка на Лянйонган в Дзянсу, докато държи ръката на 5-годишната си дъщеря в местен

Парк за снежни игри в Сюджоу, провинция Дзянсу

развитие на ледено-снежни ски съоръжения, като се възползва от гъвкавостта на политиката, потреблението на енергия и местоположението.

За да намалят бариерите за инвеститорите, провинциалните власти насърчават повторното използване на нефункциониращи фабрики и складове за ледени площадки за кънки, предлагайки гъвкави модели за ползване на земята, като например дългосрочен лизинг.

Резултатите са осезаеми. През последните пет години темпът на изграждане на ледено-снежни ски съоръжения се е ускорил значително. Само между 2023 и 2025 г. броят на действащите открити ски курорти в Дзянсу достигна 13, докато шест големи закрити ски съоръжения поставиха провинцията сред националните лидери.

Около неотдавнашните

новогодишни празници повече от дузина ски курорти в Дзянсу отвориха своите писти. По време на тридневната почивка за празниците провинцията беше домакин на 69 големи събития на лед и сняг, привличайки приблизително 637 000 участници, което е съответно с 23,2 процента и 18,7 процента повече на годишна база.

В Лянйонган, известен като митичен дом на „Краля на маймуните“, първата открита ледена пързалка в града се превърна в празничен карнавал.

Костюмирани талисмани на Краля на маймуните дефилираха през тълпите, нощни представления с фигурно пързаяне осветиха небето, а практическите ледени преживявания станаха актуални в социалните медии.

По време на празника това място привлече 131 100

посетители и генерира 14,83 милиона юана от потреблението в околната среда, което отбелязва годишно увеличение от 32% и 48%, съобщиха местните власти.

Поддържането на сняг обаче е доста трудоемко. В ски курорта Баохуашан в Джужон една машина за производство на сняг работи през деня, докато други 30 работят от 22:00 часа до 8 сутринта, за да запазят снежно поле от общо 20 000 квадратни метра.

Въпреки големите първоначални инвестиции, много южни курорти са поставили достъпни цени. От откриването на курорта Баохуашан на 3 януари тази година цената на едnodневния билет е под 100 юана, включително наем за основно оборудване.

„С отстъпки за ранно резервиране и ваучери за културни продукти това е страхотна стойност – каза Ли Хуей, ски ентузиаст. – Това пътуване си заслужава напълно.“

Уан Дзиепин, вицепрезидент на Туристическата асоциация на Дзянсу, казва, че южните места за лед и сняг не просто копират северните курорти. „Преживяванията с лед и сняг за сега са само за потребители от висок клас.“

С нарастването на доходите на хората използването на свободното време в Китай се измества от разглеждане на забележителности към „потопящи“ преживявания, казва Уан Шухао, изследовател в Академията за социални науки в Дзянсу.

Спортовете на сняг и лед, като модерни и интересни занимания, са в точно съответствие със стремежите на хората за по-високо качество на живот“, коментира Уан Шухао.

Географията също играе решаваща роля. Дзянсу се намира в сърцето на делтата на река Яндзъ, в съседство с Шанхай и Джъдзян. Там железопътните връзки са високоскоростни и дават възможност на милионите любители на ски и кънки да достигнат до местата за практикуване на тези спортове за два часа.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

София, 1000
ул. „Г. С. Раковски“ 99
Тел.: +3592 944 1026
Имейл: kitai.dnes@gmail.com
Уебсайт: www.kitajdnes.com

ИЗДАТЕЛ
Проф. Светлана ШАРЕНКОВА

Управител на
ИК „ЗЕМЯ“ ООД
Тел.: +3592 943 4664

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Председател
Проф. д.ик.н. Димитър ИВАНОВ
Тел.: + 3592 944 1020

РЕДАКЦИОННА
КОЛЕГИЯ
Главен редактор
Теофан ГЕРМАНОВ

Отговорен секретар
Венцислав ЗАФИРОВ

Редактори
Любомир МИХАЙЛОВ
Красимира ИВАНОВА

Репортер
Галина КРУМОВА

Графичен дизайн
Мая ПЕТРОВА

ОСНОВАТЕЛ И ПЪРВИ ГЛАВЕН
РЕДАКТОР (2019 – 2025)
Петър ГЕРАСИМОВ

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
+3592 944 1026

РЕКЛАМА
Тел.: +3592 944 1026
kitai.dnes@abv.bg
Рекламите и обявите
се заплащат авансово
по банкова сметка
или в брой

БАНКОВА СМЕТКА
Интернешънъл Асет Банк АД
IBAN:
BG95IABG80981001651201
BIC: IABGBGSF
ИК „ЗЕМЯ“ ООД

СЧЕТОВОДСТВО, КАСА
Тел.: +3592 944 1026

ПЕЧАТ
АЛИАНС МЕДИЯПРИНТ

Използвани са материали
на АГЕНЦИЯ „СИНХУА“ и CRI

Снимка Синхуа

Пазарите са изпълнени с новогодишни стоки

С приближаването на Пролетния празник пазарите в страната са изпълнени с множество новогодишни стоки, включващи пожелания за благополучие и различни интерпретации на символа на идващата нова година – коня.

Китайското кулинарно наследство ще бъде представено в редица държави за Пролетния празник

Световната федерация на китайската кетъринг индустрия (World Federation of Chinese Catering Industry) обяви, че ще организира поредица от събития в различни държави с цел популяризиране на традиционната новогодишна вечеря по време на Пролетния празник. Инициативата цели да задълбочи международния културен обмен чрез кулинарията.

Събитията ще включват дегустации и демонстрации на готварски умения, като ще предложат на международната публика потапяне в традициите и съвременните интерпретации на празничната китайска кухня.

Китайската кулинария е

жив носител на културата, отразяващ ценностите на семейното единство, споделяната трапеза и уважението към традициите.

Популяризирането на китайската кухня зад граница

е не само представяне на екзотични за чужденците ястия, а също и форма на межкултурна комуникация, която предава културните ценности, заложили в китайската цивилизация.

Стартира серията инициативи „КМГ гледа към Джъдзян“

На 4 февруари в Ханжоу беше стартирана серията мултимедийни инициативи на Китайската медийна група „КМГ гледа към Джъдзян“. На събитието реч произнесе зам.-ръководителят на Отдела за публичност на ЦК на ККП и директор на КМГ Шън Хайсюн, който заяви, че като една от най-големите водещи международни медии, КМГ ще използва поредица от интегрирани медийни инициативи като отправна точка за изграждане на нова екосистема за многостранно

сътрудничество. Той подчерта, че чрез пълноценно използване на предимствата на интегрираното разпространение „мисъл + изкуство + технологии“, както и чрез онлайн и офлайн практики, ще бъдат представени резултатите на висококачественото развитие на Джъдзян.

По думите му това ще позволи разказването на историите на Джъдзян в новата ера, ще покаже красотата на тази поетична и живописна провинция пред света и ще допринесе с повече мъдрост и сила за изграждането на модернизация в китайски стил.

Нови археологически открития в Китай за 2025 година

В Пекин Китайската академия за социални науки представи шест „Нови археологически открития в Китай през 2025 г.“.

В обекта „Синмяоджуан“ в окръг Янюен, провинция Хъбей, бяха открити древни човешки останки, датиращи от преди 120 000 до 13 000 години, които предоставят систематичен материал за изследване на произхода и еволюцията на съвременните хора в Северен Китай.

Обектът „Пейлиган“ в район Синджън, провин-

ция Хънан, се отличава с останки от палеолита и неолита, като са открити керамични фигурки, датиращи от преди около 8000 до 7500 години.

По отношение на неолитната археология обектът „Джъндзяоу“ в провинция Хъбей разкри девет каменни могили, които предлагат нови улики за проследяване на разпространението на културата Хуншан и моделите на миграция на хората.

Другите три новооткрити обекта се намират в Синдзян и Шандун.

Снимка Синхуа

Роботи приготвят шест вида кафе за клиенти

В кафе „Джъмофан“ в Шънджън може да си поръчате ароматната напитка като сканирате QR код и тя ще бъде изпълнена от единствените служители – два робота, които могат да приготвят 6 вида кафе.